

Pia Douwes is venijnige Maria Callas in 'Masterclass'

'Hoe kun je spreken van rivalen als niemand kan wat jij doet?' Deze uitspraak van operadiva Maria Callas (1923-1977) in het stuk *Masterclass* is veelbetekenend. La Callas was zich enorm bewust van haar grootsheid. Ook toen ze later in haar leven masterclasses gaf aan operastudenten. Dit toneelstuk uit 1995 is een gedramatiseerde weergave van enkele masterclasses. In 2011 toerde het al door Nederland en Pia Douwes speelt net als destijds Callas.

Callas is geen zachte docent: ze is grillig en geeft haar studenten genadeloos veel kritiek. Ze heeft ook wat (venijnige) humor, maar de operastudenten worden vooral eindeloos geconfronteerd met hun tekortkomingen. Callas wanneer een bleu meisje wegwuift dat ze nerveus is: 'Je zou gek moeten worden van de zenuwen.' Studente (eerlijk): 'Dat ben ik ook'. Waarop Callas antwoordt dat ze dan maar moet ophouden met dit vak.

Voel de ontzetting en de pijn van het personage

En wanneer de operastudent begint met zingen onderbreekt Callas haar direct, want wat heeft het voor nut om door te gaan als alles verkeerd is? Het meisje moet leren inleven: ze moet de ontzetting en de pijn van het personage voelen. Natuurlijk, doordat Callas veelvuldig ingrijpt voelen we haar kracht en haar passie voor het vak.

Maar de onderbrekingen zijn zó talrijk dat de voorstelling moeizaam en traag op gang komt.

Pas wanneer Callas tijdens de tweede helft een sopraan (Amy Egbers) regieaanwijzingen geeft tijdens haar prachtige gezang begint de voorstelling te stromen. De haperingen zijn dan verdwenen, de twee staan als furies tegenover elkaar en Callas daagt de sopraan uit om alles te geven. Dan knettert het passie en vuur – met fijn (piano)spel van Kees van Zantwijk.

Grote emoties door kleine nuances

Voor alle duidelijkheid: Douwes zingt op een enkele strofe na niet. Wat mooi werkt is als ze – om de interpretatie te laten zien – zich inleeft in personages en ze liedteksten uitspreekt met muziek op de achtergrond. Zo hoeft ze Callas niet als zangeres te evenaren. Op deze momenten is Douwes' acteerkracht het sterkst. Je voelt grote emoties door kleine nuances; betekenisvol slikken, een wenkbrauw optrekken of een trillende vuist die langzaam naar haar hart beweegt.

Tussendoor komen bij Callas herinneringen omhoog: over de oorlog, gepest worden, jaloezie, pijnlijke liefdesperikelen – kleine stukjes kwetsbaarheid. Terwijl zij hierover vertelt, suggereren schimmen en afbeeldingen achter voile gordijnen de verbeelding hiervan. Het blijven lange, vrij statische, monologen, maar deze vorm geeft wat diepte. Soms luistert Callas tijdens haar herinneringen naar opnames van zichzelf. Ze playbackt die liedflarden dan. Douwes doet niet alsof Callas het echt zou zingen, maar toch heeft het een vervreemdend effect, wat jammer is. Ingeleefd luisteren zou genoeg zijn.